

Despre pensionari și vârstnici, în cifre

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, Consiliul Național al Organizațiilor de Pensionari și al Persoanelor Vârstnice pune la dispoziția publicului câteva informații referitoare la pensionarii și persoanele vârstnice din România.

* * *

Potrivit ONU, la nivel mondial, populația de peste 60 de ani este estimată să ajungă la 1,4 miliarde în 2030. La nivel european, speranța de viață atinge, în 2050, valoarea medie de 81 de ani la femei și 75 de ani la bărbați. Uniunea Europeană, în ansamblu, se confruntă cu o îmbătrânire a populației, potrivit prognozelor până în anul 2080, aproape 30% din cetățeni vor avea vârsta de 65 de ani sau peste acest prag. Mai mult, se estimează că procentul persoanelor cu vârsta de peste 80 de ani va depăși 12% din populația totală, după cum arată un studiu demografic publicat în anul 2015 de Oficiul European de Statistică (Eurostat).

Și în România, potrivit aceluiași studiu, segmentul populației vârstnice va înregistra o tendință accelerată de creștere. Dacă în 1990, persoanele în vârstă de 60 de ani și peste această vârstă reprezentau 10,3% din totalul populației, pentru anul 2080 se preconizează un procent de peste 21,8%.

Conform raportului INSSE de la 1 ianuarie 2021, în România trăiesc peste 3,8 milioane de persoane cu vârsta peste 65 de ani. Indicele de îmbătrânire demografică a crescut de la 120,8%, în ianuarie 2020, la 123,9% persoane vârstnice la 100 persoane tinere, în ianuarie 2021.

Fenomenul îmbătrânirii populației implică necesitatea acordării unei atenții sporite nevoilor speciale și problemelor cu care se confruntă persoanele în vârstă, în special în ceea ce privește riscul sărăciei și excluziunii sociale.

Un număr de 4.794.524 pensionari era înregistrat în august 2022 în România, iar pensia medie a fost de 1.734 lei, conform datelor centralizate de Casa Națională de Pensii Publice (CNPP). Dintre aceștia, 521.360 aveau perioade lucrate în agricultură, pensia medie fiind de 433 lei. Din numărul total al pensionarilor din sistemul public de pensii, numărul celor care s-au pensionat la limita de vârstă era de 3.647.432 persoane, dintre care 2.036.796 femei, în timp ce pensia medie se situa la 1.989 lei.

Pensie anticipată au primit, în august 2022, un număr de 8.852 persoane (2.473 lei, pensie medie), pensie anticipată parțială 92.669 de persoane (1.790 de lei pensia medie) și pensie de invaliditate 400.626 persoane (pensie medie de 790 lei), dintre care 44.411 persoane pentru gradul I de invaliditate (677 lei, pensie medie).

În aceeași lună, pensia de urmaș s-a acordat unui număr de 455.298 persoane (924 lei pensia medie), în timp ce ajutor social au primit 159 pensionari (418 de lei în medie).

Potrivit statisticilor realizate de CNPP, cele mai mari pensii medii se înregistrează, în capitală, în Sectorul 1 cu 2632 lei, și în județul Hunedoara, cu 2360 lei, iar cea mai mică în județul Botoșani, cu 1409 lei. Sectorul 6 din capitală se plasează pe locul 3 în topul celor mai mari pensii medii, cu 2.301 lei, pe locul 4 plasându-se Sectorul 2, cu 2.287 lei, urmat de Sectorul 3 (2.194 lei), sectorul 4 (2.180 lei) și Brașov (2.085 lei).

La polul opus, județele cu cele mai mici pensii medii sunt Giurgiu (1.419 lei), Vrancea (1.425 lei), Vaslui (1.448 lei), Călărași (1.479 lei), Bistrița (1.482 lei).

Speranța de viață la naștere în România, și așa printre cele mai mici din Europa, a scăzut puternic în anii pandemiei până la 72,9 ani. S-a întors astfel la nivelul înregistrat în urmă cu 14 ani. La fel de alarmant este faptul că țara noastră nu a reușit să revină la valori similare cu cele din 2019, așa cum s-a întâmplat în alte state europene.

Dacă în 2019, speranța de viață la naștere a fost de 75,6 ani, în 2021 a scăzut cu 2,7 ani, până la 72,9, adică dublu față de media europeană. Asta în timp ce nivelul mediu al speranței de viață din țările Uniunii a fost anul trecut de 80,1 ani. Datele recente arată că femeile din Uniunea Europeană trăiesc, în medie, cu 5, 6 ani mai mult decât bărbații, în timp ce în România diferența e chiar mai mare, de 7,3 ani.

După ce se pensionează, un român mai trăiește, în medie, doar 14,7 ani, mai puțin cu 2,2 ani față de media din 2019, în condițiile în care media de la nivelul Uniunii Europene e ridicată, de peste 19 ani.

În anul 2020, 96,5 milioane de persoane din Uniunea Europeană au fost expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, reprezentând 21,9 % din populația totală. De asemenea, riscul de sărăcie sau de excluziune socială în Uniunea Europeană a fost, în 2020, mai mare pentru femei decât pentru bărbați (22,9 % față de 20,9 %- 2019).

Rata sărăciei pentru România a fost calculată de către Eurostat începând cu anul 2007, anul în care România a devenit membru al Uniunii Europene. În acest context, în perioada 2016-2020, aflăm că România s-a confruntat cu o creștere dramatică a ratei riscului de sărăcie/excluziune socială în rândul celor 27 state membre ale Uniunii Europene (2016 - 46,2%, 2017 - 42,6%, 2018 - 38,9%, 2019 - 36,3%, 2020 – 35,8%). De asemenea, pentru aceeași perioadă, cele mai scăzute ponderi ale țărilor expuse riscului de sărăcie/excluziune socială au fost înregistrate în Bulgaria (2016 -12,4%, 2017-12,1%, 2018 - 11,8%, 2019 – 12,1%, 2020 – 11,5%), Grecia (2016 - 32,6%, 2017 – 38%, 2018 – 33,2%, 2019 - 33,2%, 2020 – 33,6%) și Spania (2016 – 28,8%, 2017- 27,5%, 2018 – 27,3%, 2019-26,2%, 2020-27%).

La nivelul gospodăriilor din România, condițiile de trai, veniturile și bunăstarea socială alcătuiesc profilul de consum al vârstnicilor. În zonele rurale, vârstnicii se bazează cel mai mult pe sprijinul copiilor lor, spre deosebire de cei din zonele urbane care dețin pensii mai mari și încearcă să ducă o viață cât mai decentă. Așadar, statusul economic arată comportamente diferite de consum chiar dacă vârstnicii locuiesc în aceeași zonă geografică a României.

Potrivit datelor Institutului Național de Statistică, în anul 2020, majoritatea gospodăriilor, sunt gospodării de salariați și pensionari: 85,9%, din care 44,8% gospodării de salariați și 41,1% de pensionari.